

Standardy kształcenia dla kierunku studiów:

Położnictwo

A. STUDIA PIERWSZEGO STOPNIA

I. WYMAGANIA OGÓLNE

Studia pierwszego stopnia trwają nie krócej niż 6 semestrów. Liczba godzin zajęć i praktyk nie powinna być mniejsza niż 4815. Liczba punktów ECTS (European Credit Transfer System) nie powinna być mniejsza niż 180.

II. KWALIFIKACJE ABSOLWENTA

Absolwent posiada ogólną wiedzę medyczną oraz wiedzę szczegółową z zakresu położnictwa. Jest przygotowany do samodzielnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego podejścia do pacjenta uwzględniającego poszanowanie i respektowanie jego praw. Absolwent posiada umiejętności wykonywania świadczeń zdrowotnych wobec: kobiety i jej rodziny; kobiety ciężarnej; kobiety rodzącej oraz położnicy i noworodka w zakresie promocji zdrowia, profilaktyki i profesjonalnej opieki położniczo-ginekologicznej – przedkoncepcyjnej, prenatalnej, perinatalnej oraz w okresie przekwitania i senium. Posiada umiejętności rozpoznawania i monitorowania ciąży prawidłowej, samodzielnego przyjęcia porodu siłami natury oraz wykrywania stanów odbiegających od normy u matki i dziecka w okresie ciąży, porodu i pogoju. Absolwent jest przygotowany do przekazywania wiedzy na temat rozrodu i metod planowania rodziny – w okresie dojrzewania i przedkoncepcyjnym – w aspekcie biologicznym, wychowawczym, społecznym oraz ochrony macierzyństwa i ojcostwa (podjęcie pracy w szkolnictwie wymaga ukończenia specjalności nauczycielskiej – zgodnie ze standardami kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela). Absolwent powinien znać język obcy na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy oraz umieć posługiwać się językiem specjalistycznym z zakresu opieki położniczo-ginekologicznej. Absolwent, po uzyskaniu prawa wykonywania zawodu położnej, może być zatrudniony w publicznych i niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej – w tym w lecznictwie zamkniętym oraz specjalistycznej ambulatoryjnej i podstawowej opiece zdrowotnej. Absolwent jest przygotowany do podjęcia studiów drugiego stopnia.

III. RAMOWE TREŚCI KSZTAŁCENIA

1. GRUPY TREŚCI KSZTAŁCENIA, MINIMALNA LICZBA GODZIN ZAJĘĆ ZORGANIZOWANYCH ORAZ MINIMALNA LICZBA PUNKTÓW ECTS

	Godziny	ECTS
A. GRUPA TREŚCI PODSTAWOWYCH	810	40
B. GRUPA TREŚCI KIERUNKOWYCH	3795	131
Razem	4605	171

2. SKŁADNIKI TREŚCI KSZTAŁCENIA W GRUPACH, MINIMALNA LICZBA GODZIN ZAJĘĆ ZORGANIZOWANYCH ORAZ MINIMALNA LICZBA PUNKTÓW ECTS

	Godziny			ECTS
A. GRUPA TREŚCI PODSTAWOWYCH				
Treści kształcenia w zakresie:	810			40
1. Anatomii	90			
2. Fizjologii	90			
3. Patologii	60			
4. Embriologii i genetyki	60			
5. Badania fizykalnego	45			
6. Biochemii i biofizyki	45			
7. Mikrobiologii i parazytologii	45			
8. Zdrowia publicznego	105			
9. Farmakologii	60			
10. Radiologii	30			
11. Psychologii	60			
12. Socjologii	30			
13. Pedagogiki	60			
14. Prawa	30			
	godziny			ECTS
	zajęć	zajęć praktycznych	praktyki¹⁾	
B. GRUPA TREŚCI KIERUNKOWYCH	1495	1100	1200	131
Treści kształcenia w zakresie:				
1. Filozofii i etyki zawodu położnej	75			
2. Podstaw opieki położniczej	225	160	80	
3. Technik położniczych i prowadzenia porodu	180	320	360	
4. Promocji zdrowia	60	20		
5. Podstawowej opieki zdrowotnej	75	40	80	
6. Położnictwa i opieki położniczej	105	120	200	
7. Ginekologii i opieki ginekologicznej	105	120	200	
8. Neonatologii i opieki neonatologicznej	60	80	80	
9. Pediatrii i pielęgniarstwa pediatrycznego	60	40	40	
10. Chorób wewnętrznych	60	40	40	
11. Chirurgii	60	40	40	
12. Psychiatrii	60	40	40	
13. Anestezjologii i stanów zagrożenia życia	60	40	40	
14. Rehabilitacji w położnictwie, neonatologii i ginekologii	60	40		
15. Dietetyki	45			
16. Ratownictwa medycznego	55			
17. Badań w położnictwie	90			
18. Zakażeń szpitalnych, języka migowego lub promocji zdrowia psychicznego	60			

^a 40 godzinom praktyki odpowiada 1 tydzień praktyki.

3. TREŚCI I EFEKTY KSZTAŁCENIA

A. GRUPA TREŚCI PODSTAWOWYCH

1. Kształcenie w zakresie anatomii

Treści kształcenia: Budowa ciała ludzkiego. Budowa i rola kości. Budowa miednicy kostnej. Budowa kanału rodowego. Budowa i mechanika mięśni. Narządy bierne i czynne ruchu. Okolice ciała, ściany tułowia i jamy ciała. Anatomia układu nerwowego – ośrodkowego, obwodowego i autonomicznego. Narządy zmysłów. Układ krążenia – serce, krążenie duże i małe, krążenie wrotne, krążenie maczyno-płodowe. Układ chłonny. Układ oddechowy – drogi oddechowe, płuca, opłucna. Układ trawienny. Układ dokrewny. Otrzewna. Przestrzeń zaotrzewnowa. Nadnercza. Układ moczowo-płciowy. Narządy płciowe męskie i żeńskie. Budowa gruczołu piersiowego.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: rozumienia morfologii i topografii kości, mięśni, narządów wewnętrznych, centralnego układu nerwowego oraz układu krwionośnego i nerwów w stopniu niezbędnym do wykonywania zawodu położnej.

2. Kształcenie w zakresie fizjologii

Treści kształcenia: Funkcje życiowe. Neurohormonalna regulacja procesów fizjologicznych. Elementy elektrofizjologii. Fizjologia mięśni szkieletowych, gładkich, mięśnia sercowego. Czynność skurczowa macicy. Czucie, ruch, percepcja. Aktywacja mózgu, sen, czuwanie. Wyższe czynności ośrodkowego układu nerwowego. Fizjologia wrażeń zmysłowych. Fizjologia układu dokrewnego. Fizjologia serca. Układ naczyniowy, hemodynamika i autoregulacja tkankowego przepływu krwi. Fizjologia układu oddechowego, mechanika i regulacja oddychania. Krążenie płucne, wymiana gazowa. Krążenie maczyno-płodowe. Fizjologia układu krwiotwórczego. Układ trawienny – czynności motoryczne i wydzielnicze. Trawienie i wchłanianie substancji pokarmowych. Przemiana materii. Fizjologia nerek. Układ renina-angiotensyna. Regulacja równowagi wodno-elektrolitowej i kwasowo-zasadowej. Fizjologia narządów płciowych. Fizjologia rozrodu. Fizjologia laktacji.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: rozumienia zasad prawidłowego funkcjonowania tkanek i narządów człowieka; rozumienia wzajemnego oddziaływania narządów i układów czynnościowych; interpretowania procesów fizjologicznych człowieka w stanie zdrowia z uwzględnieniem funkcji rozrodczych.

3. Kształcenie w zakresie patologii

Treści kształcenia: Elementy patomorfologii ogólnej. Patomorfologia ogólna nowotworów. Patologia narządów płciowych żeńskich i gruczołu piersiowego. Patologia płodu i popłodu. Elementy patofizjologii. Stres. Głód tlenowy. Wstrząs. Zaburzenia równowagi kwasowo-zasadowej. Zaburzenia gospodarki wodno-elektrolitowej. Zaburzenia termoregulacji. Zaburzenia procesu krzepnięcia. Starzenie się organizmu. Śmierć.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: rozumienia podstawowych zaburzeń fizjologicznych; rozumienia i rozpatrywania choroby w aspekcie: przyczyny (etiologii), mechanizmów rozwoju (patogenezy), zmian strukturalnych powstałych w komórkach i narządach (zmian morfologicznych) i zaburzeń czynnościowych wynikających ze zmian morfologicznych (objawów klinicznych i rokowania).

4. Kształcenie w zakresie embriologii i genetyki

Treści kształcenia: Spermatogeneza i spermioogeneza. Owogeneza. Zaplemnienie i zapłodnienie. Wczesne stadia rozwoju człowieka. Rozwój poszczególnych układów i narządów. Rozwój, budowa i funkcja łożyska. Elementy teorii chromosomowej dziedziczenia i cytogenetyki. Budowa i funkcja komórki. Kariotyp człowieka. Aberracje chromosomów płciowych i autosomalnych – ich pojawianie się. Dziedziczenie cech sprzężonych z płcią. Poradnictwo genetyczne. Czynniki mutagenne. Diagnostyka dysmorfologiczna. Techniki stosowane w badaniach genetycznych i immunologicznych.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: opisu charakterystycznych cech płodu w poszczególnych okresach rozwojowych ciąży i rozwoju łożyska, rozumienia molekularnych aspektów mutagenyzy, teratogenyzy i onkogenyzy człowieka; rozumienia patogenyzy aberracji chromosomowych; rozpoznawania najczęstszych zespołów chromosomowych człowieka i wad rozwojowych; klasyfikowania rodzajów mutacyzy; identyfikowania problemów etycznych w genetyce i organizacji opieki genetycznej w Polsce.

5. Kształcenie w zakresie badania fizykalnego

Treści kształcenia: Badanie przedmiotowe noworodków, niemowląt oraz osób dorosłych – stan psychiczny, stan ogólny, skóra, oczy, uszy, jama ustna, gardło, szyja, klatka piersiowa, płuca, gruczoły piersiowe, układ sercowo-naczyniowy, brzuch, męskie narządy płciowe, żeńskie narządy płciowe, obwodowy układ krążenia, układ mięśniowo-szkieletowy, układ nerwowy. Dokumentacja kliniczna pacjenta.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: przeprowadzenia badania fizykalnego u pacjenta – noworodka, niemowlęcia, osoby dorosłej – zgodnie z obowiązującymi zasadami; interpretowania uzyskanych wyników badań.

6. Kształcenie w zakresie biochemii i biofizyki

Treści kształcenia: Biologiczne podstawy integralności organizmu ludzkiego. Budowa i funkcje makromolekuł występujących w organizmie ludzkim.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: identyfikowania podstawowych procesów zachodzących w żywym organizmie; rozumienia budowy i funkcji makromolekuł występujących w organizmie człowieka.

7. Kształcenie w zakresie mikrobiologii i parazytologii

Treści kształcenia: Elementy wirusologii, bakteriologii i parazytologii. Grzyby chorobotwórcze. Charakterystyka drobnoustrojów chorobotwórczych i pasożytów. Epidemiologia, chorobotwórczość, mechanizm zakażenia. Drogi szerzenia się zakażeń w ustroju. Mikroflora ciała ludzkiego i otoczenia. Organizm i środowisko. Badania mikrobiologiczne.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: rozumienia roli drobnoustrojów chorobotwórczych i pasożytów w procesie powstawania i szerzenia się chorób zakaźnych; postępowania aseptycznego i antyseptycznego w pracy położnej; pobierania i przesyłania materiału do badań mikrobiologicznych.

8. Kształcenie w zakresie zdrowia publicznego

Treści kształcenia: Higiena człowieka i środowiska. Zanieczyszczenia biosfery, sposoby ograniczenia zanieczyszczeń. Higiena żywności i żywienia. Higiena nauki i pracy. Zdrowie publiczne – kulturowe, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania. Podstawowe pojęcia dotyczące zdrowia i choroby. Podstawowe pojęcia epidemiologiczne. Zagrożenia zdrowotne występujące w środowisku zamieszkania, edukacyzy i pracy. Polityka społeczno-zdrowotna państwa. Systemy opieki zdrowotnej – struktura organizacyjna, cele i zadania. Rynek usług zdrowotnych. Źródła finansowania opieki zdrowotnej. Choroby społeczne. Profilaktyka, prewencja chorób – cele, zadania, formy. Programowe działania na rzecz zdrowia w wymiarze regionalnym, ponadregionalnym i międzynarodowym. Struktura i zasoby położnictwa. Organizacja pracy położnej. Stanowisko pracy – elementy składowe, miejsce w strukturze, obsada, obsługa, czas pracy. Obciążenie fizyczne i psychiczne w pracy – stres organizacyjny. Warunki bezpieczeństwa i higieny pracy, wypadki w pracy, choroby zawodowe. Jakość opieki pielęgniarskiej/położniczej nad kobietą, dzieckiem i rodziną. Położna jako świadczeniodawca usług – koszty usług.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: rozumienia wpływu środowiska na zdrowie człowieka; rozpoznawania czynników warunkujących zdrowie publiczne; oceny stanu zdrowia ludności na podstawie danych epidemiologicznych i demograficznych; rozpoznawania zagrożeń zdrowotnych występujących w środowisku zamieszkania, edukacji i pracy; określania zasad racjonalnego żywienia; podejmowania działań w zakresie polityki zdrowotnej i społecznej prowadzonej przez państwo na rzecz zdrowia publicznego; identyfikowania źródeł finansowania opieki zdrowotnej; analizy i oceny stanu zatrudnienia i rozmieszczenia kadr położniczych.

9. Kształcenie w zakresie farmakologii

Treści kształcenia: Elementy farmakologii ogólnej. Mechanizmy działania leków. Losy leków w organizmie, biotransformacja leków. Farmakologia poszczególnych układów. Krew i środki krwiozastępcze. Chemioterapia i radioterapia. Środki dezynfekcyjne. Farmakoterapia i fitoterapia w położnictwie, neonatologii i ginekologii. Teratogenne i embriotoksyczne działanie leków. Przenikanie leków przez barierę łożyskową. Leki oksytocyczne i tokolityki. Hormony gonadotropowe i płciowe. Antykoncepcja. Farmakoterapia niepłodności. Hormonalna terapia zastępcza.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: rozumienia mechanizmu działania leków, używek i narkotyków; identyfikowania wpływu leków, używek i narkotyków na organizm ludzki – szczególnie w okresie ciąży i karmienia piersią.

10. Kształcenie w zakresie radiologii

Treści kształcenia: Diagnostyka radiologiczna. Przygotowanie chorego do badań radiologicznych. Radioterapia – rodzaje, wskazania i opieka nad chorym leczonym radioterapią.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: rozumienia mechanizmów działania i skutków stosowania promieniowania jonizującego w diagnostyce obrazowej.

11. Kształcenie w zakresie psychologii

Treści kształcenia: Determinanty i mechanizmy regulacyjne zachowań człowieka. Procesy poznawcze człowieka. Osobowość. Stres a zdrowie. Choroba i hospitalizacja jako sytuacje trudne. Pomoc psychologiczna. Psychologia postaw i zachowań prokreacyjnych. Psychospołeczne aspekty powrotu, menstruacji, ciąży, porodu i karmienia piersią, planowania rodziny, menopauzy oraz senium. Psychospołeczne aspekty wychowania seksualnego i prorodzinnego. Teorie, modele i koncepcje komunikacji międzyludzkiej. Przekazywanie i przyjmowanie informacji. Sytuacje jatrogenne w relacjach położna–pacjent. Specyficzne problemy komunikowania się w okresie dojrzewania, ciąży, narodzin, klimakterium i senium. Techniki redukowania lęku, metody relaksacyjne. Zespół wypalenia zawodowego.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: identyfikowania i wyjaśnienia psychologicznych uwarunkowań zdrowia i choroby; rozumienia podstawowych problemów i reakcji psychologicznych występujących u ludzi w sytuacjach trudnych i kryzysowych – szczególnie w trakcie choroby i leczenia; rozpoznawania znaczenia relacji położna–podopieczny i wyboru stylu komunikowania.

12. Kształcenie w zakresie socjologii

Treści kształcenia: Socjologia instytucji i zawodów medycznych. Społeczne uwarunkowania zdrowia i choroby. Społeczne konsekwencje choroby, bezdzietności, ciąży niepożądanego. Struktura i dynamika rodziny. Modele i funkcje rodziny. Społeczne problemy młodocianych i samotnych matek. Niepełnosprawność jako problem społeczny. Dewiacje społeczne.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: rozumienia i wyjaśniania zjawisk, procesów i przemian zachodzących w życiu społecznym kobiety i jej rodziny; analizowania społecznych i kulturowych uwarunkowań zachowania się jednostek i grup społecznych w sytuacji zdrowia i choroby.

13. Kształcenie w zakresie pedagogiki

Treści kształcenia: Wychowanie jako zjawisko społeczne. Środowisko wychowawcze. Filozoficzne podstawy działalności wychowawczej. Cele wychowania jako realizacja wartości osobowych i społecznych. Strategie wychowawcze. Teorie, formy i metody wychowawcze. Trudności wychowawcze. Kształtowanie środowiska wychowawczego. Edukacja zdrowotna dzieci, młodzieży i dorosłych. Organizacja i metody pracy opiekuńczo-wychowawczej w zakładach opieki.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: rozumienia problemów wychowawczych; stosowania metod wychowawczych w pracy zawodowej.

14. Kształcenie w zakresie prawa

Treści kształcenia: System prawa, struktura aktów prawnych, prawa człowieka, wykładnia prawna. Prawo o zakładach opieki zdrowotnej. Prawo ubezpieczeń zdrowotnych. Ustawodawstwo zawodowe. Prawa pacjenta. Odpowiedzialność w zawodach medycznych – cywilna, karna, pracownicza, zawodowa. Elementy prawa pracy.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: rozumienia regulacji prawnych dotyczących zawodu położnej; rozumienia odpowiedzialności zawodowej, karnej i cywilnej, w zakresie funkcjonowania systemu ochrony zdrowia i udzielania świadczeń zdrowotnych; interpretowania przepisów prawnych regulujących zawód położnej.

B. GRUPA TREŚCI KIERUNKOWYCH

1. Kształcenie w zakresie filozofii i etyki zawodu położnej

Treści kształcenia: Obszar zainteresowań filozofii. Elementy epistemologii. Ewolucja koncepcji filozoficznych. Antropologia filozoficzna jako źródło refleksji nad człowiekiem. Obszar zainteresowań etyki. Kodeks etyki położnej. Wartości, normy i oceny moralne. Rodowód ideowo-historyczny etyki położnictwa. Dylematy etyczne w pracy położnej i we współczesnym położnictwie. Odpowiedzialność moralna położnej. Uwarunkowania historyczne i kierunki rozwoju zawodu położnej.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: rozumienia podstawowych koncepcji filozoficznych; rozumienia założeń epistemologii i antropologii filozoficznej; rozumienia dylematów moralnych współczesnego położnictwa i dylematów moralnych występujących w pracy położnej; rozwiązywania dylematów moralnych występujących w pracy położnej; podejmowania decyzji etycznych w różnych warunkach kulturowych; opisu czynników społecznych i organizacyjnych warunkujących przebieg procesów profesjonalizacji zawodu położnej na przestrzeni dziejów.

2. Kształcenie w zakresie podstaw opieki położniczej

Treści kształcenia: Historia i kierunki rozwoju opieki zdrowotnej nad kobietą i dzieckiem w Polsce i na świecie. Współczesne problemy opieki perinatalnej. Trójpoziomowa organizacja opieki perinatalnej. Rola społeczno-zawodowa położnej. Modele organizowania opieki położniczej i pracy położnej. Standardy i procedury postępowania w pracy położnej. Jakość opieki położniczej. Metody, sposoby, zasady, techniki i procedury stosowane w opiece nad ciężarną, rodzącą, położnicą i jej dzieckiem oraz nad kobietą chorą ginekologicznie. Udział i odpowiedzialność położnej w procesie diagnozowania, leczenia i rehabilitacji. Rola położnej w zespole interdyscyplinarnym. Proces pielęgnowania jako metoda pracy położnej – etapy, formułowanie diagnoz, planowanie i ocena opieki, dokumentacja. Charakterystyka modeli pielęgnowania.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: opisu kierunków rozwoju opieki położnej; rozumienia metod, sposobów, zasad, technik i procedur stosowanych w opiece nad ciężarną, rodzącą, położnicą i jej dzieckiem oraz nad kobietą chorą ginekologicznie; wykonywania podstawowych zabiegów diagnostycznych, pielęgnacyjnych, leczniczych i usprawniających w położnictwie, neonatologii i ginekologii.

3. Kształcenie w zakresie technik położniczych i prowadzenia porodu

Treści kształcenia: Zasady opieki położniczej podczas porodu. Badanie położnicze zewnętrzne i wewnętrzne. Usytuowanie płodu w macicy. Ocena sytuacji położniczej. Mechanizm porodu w położeniu podłużnym główkowym – ułożeniu potylicowym przednim i tylnym. Mechanizm porodu w ułożeniach odgięciowych. Poród przy nieprawidłowym ułożeniu główki – nieosiowe ustawienie główki, wysokie proste i niskie poprzeczne ustawienie główki, nadmierne zwroty główki. Mechanizm porodu w położeniach miednicowych płodu. Poród w przypadkach nieprawidłowej budowy miednicy. Poród bliźniaczy. Sposoby prowadzenia porodu fizjologicznego, nieprawidłowego i patologicznego. Obróty położnicze. Zasady postępowania w porodach operacyjnych/operacjach położniczych – operacji kleszczowej, operacji z użyciem próżniociągu położniczego, operacji sposobem Brachta i klasycznym w porodzie miednicowym, operacji cięcia cesarskiego. Postępowanie w przypadku krwotoków w położnictwie. Diagnostyka w okresie okołoporodowym. Psychoprofilaktyka porodu. Problem bólu porodowego – wsparcie w okresie porodu, pozafarmakologiczne metody łagodzenia bólu porodowego, pozycje i udogodnienia porodowe. Bezpieczne macierzyństwo. Oczekiwania kobiety i rodziny. Poród rodzinny, naturalny, aktywny. Prowadzenie porodu z uwzględnieniem aktualnych wytycznych: WHO (World Health Organization), ICM (International Confederation of Midwives), FIGO (Federation International of Gynecology Obstetrics).

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: rozumienia technik położniczych i zasad prowadzenia porodu prawidłowego i patologicznego; dokonywania oceny stanu zdrowia i sytuacji położniczej rodzącej na podstawie badania podmiotowego i przedmiotowego; doboru i stosowania właściwych metod i technik opieki położniczej dostosowanych do stanu zdrowia i sytuacji położniczej rodzącej; prowadzenia porodu zgodnie z obowiązującymi zasadami i wytycznymi WHO, ICM oraz FIGO.

4. Kształcenie w zakresie promocji zdrowia

Treści kształcenia: Paradygmaty zdrowia. Zachowania zdrowotne i czynniki kształtujące stan zdrowia. Ocena stanu zdrowia. Promocja zdrowia i edukacja zdrowotna w systemie opieki zdrowotnej. Metody kształtowania zachowań zdrowotnych. Modele promocji zdrowia. Programy promocji zdrowia. Edukacja zdrowotna, strategia edukacji zdrowotnej. Metody i techniki edukacji zdrowotnej. Szkoły promujące zdrowie. Ewaluacja i pomiar w edukacji zdrowotnej. Warsztat edukacji zdrowotnej.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: rozpoznawania problemów zdrowotnych jednostki, rodziny i społeczeństwa; promowania zdrowych wzorców życia; opracowywania, wdrażania i modyfikowania programów promocji zdrowia/profilaktyki w realiach praktyki położniczej – w zależności od potrzeb odbiorcy; planowania i łączenia działań w zakresie edukacji zdrowotnej z innymi działaniami w obszarze promocji zdrowia.

5. Kształcenie w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej

Treści kształcenia: Rozwój, organizacja i zadania podstawowej opieki zdrowotnej w Polsce. Rola położnej rodzinnej w zespole podstawowej opieki zdrowotnej. Kompetencje położnej rodzinnej. Specyfika opieki nad kobietą i jej rodziną w środowisku zamieszkania, edukacji i pracy. Opieka położniczo-ginekologiczna, diagnoza środowiskowa, dokumentowanie działań. Rodzina jako podmiot opieki. Działania położnej w sytuacji kryzysu rodziny. Udział położnej w realizacji zadań wynikających z programów polityki zdrowotnej.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: rozumienia struktury, założeń organizacyjnych i zadań podstawowej opieki zdrowotnej; rozumienia miejsca i roli położnej w zespole podstawowej opieki zdrowotnej; identyfikowania usług świadczonych przez położną środowiskowo-rodzinną; rozumienia zasad kontraktowania usług; diagnozowania sytuacji kobiety i jej rodziny w środowisku zamieszkania; podejmowania działań na rzecz ochrony zdrowia kobiety i jej rodziny.

6. Kształcenie w zakresie położnictwa i opieki położniczej

Treści kształcenia: Rola położnej w opiece przedkoncepcyjnej. Przygotowanie do pełnienia funkcji prokreacyjnej i rodzicielstwa. Etapy planowania rodziny. Niepowodzenia w prokreacji. Planowanie urodzeń – naturalne metody sterowania płodnością, hormonalne środki antykoncepcyjne, wkładki domaciczne, mechaniczne i chemiczne środki antykoncepcyjne. Płodność po porodzie i po odstawieniu antykoncepcji. Skuteczność, zalety i wady różnych metod sterowania płodnością. Rozpoznanie i przebieg ciąży prawidłowej. Udział położnej w monitorowaniu stanu ogólnego i położniczego ciężarnej w przebiegu ciąży fizjologicznej. Patologia ciąży. Ocena ryzyka położniczego. Udział położnej w profilaktyce i czynnościach diagnostyczno-leczniczych w przypadku powikłanego przebiegu ciąży i porodu oraz chorób wynikających z reakcji organizmu kobiety na ciążę i chorób niepołożniczych. Połóg prawidłowy. Patologia położu. Karmienie piersią. Opieka nad położnicą i jej dzieckiem w fizjologicznym i patologicznym przebiegu położu oraz w przypadku współistnienia chorób matki. Udział położnej w prowadzeniu intensywnego nadzoru stanu ogólnego i położniczego ciężarnej, rodzącej i położnicy oraz w podejmowaniu działań terapeutycznych w stanach nagłych w położnictwie. Standardy postępowania w położnictwie. Badanie kliniczne w położnictwie – ultrasonografia, kardiokografia, amnioskopia, fetoskopia, amniocenteza, kordocenteza. Dokumentacja medyczna.

Choroby zakaźne z położnictwie - mechanizmy zakażenia płodu. Choroby bakteryjne – listerioza, brucelozę. Zakażenia pochwove – rzeżączka. Choroby pasożytnicze – kiła, toksoplazmoza. Choroby wirusowe – różyczka, opryszczka, grypa, cytomegalia, ospa, półpasiec. AIDS. Wirusowe zapalenie wątroby.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: sprawowania kompleksowej opieki nad kobietą ciężarną, rodzącą, położnicą i jej dzieckiem; współdziałania w diagnozowaniu i terapii zaburzeń przebiegu ciąży, porodu oraz położu; sprawowania opieki w stanach zagrożenia życia w położnictwie; wczesnego wykrywania i leczenia zakażeń wewnątrzmacicznych; sprawowania opieki przed, w trakcie i po badaniach w położnictwie, interpretowania wyników badań; zapobiegania zakażeniom wewnątrzmacicznym; rozumienia mechanizmów teratogennego działania drobnoustrojów; identyfikowania etiologiczno-patogenetycznych, klinicznych i diagnostycznych chorób zakaźnych, mogących powodować wewnątrzmaciczne zakażenie płodu.

7. Kształcenie w zakresie ginekologii i opieki ginekologicznej

Treści kształcenia: Ginekologia wieku rozwojowego. Nieprawidłowości budowy i wady rozwojowe narządów płciowych, ciała obce w narządzie rodnym, stany zapalne zewnętrznych narządów płciowych. Okres dojrzałości płciowej – fizjologia i patologia cyklu miesięczkowego. Przygotowanie kobiet do samoobserwacji i samoopieki. Udział położnej w przygotowaniu rodziny do pełnienia funkcji prokreacyjnej. Mechanizmy regulujące funkcje seksualne. Granice norm i patologii seksualnych. Modele seksualności człowieka. Aktywność seksualna w różnych okresach życia. Zaburzenia i patologie seksualne. Przemoc seksualna. Niepłodność kobieca – postępowanie diagnostyczne i terapeutyczne, techniki wspomaganego rozrodu. Niepłodność męska. Wybrane elementy andrologii. Współdziałanie położnej w diagnozowaniu i leczeniu niepłodności małżeńskiej. Specyfika pielęgnowania w schorzeniach ginekologicznych. Profilaktyka, leczenie, pielęgnowanie, prewencja – stany zapalne narządów płciowych, choroby przenoszone drogą płciową. Endometrioza. Klimakterium i senium. Rola i zadania położnej w opiece nad kobietą w różnych okresach życia. Zaburzenia statyki narządu rodnego. Wysiłkowe nietrzymanie moczu. Rola i zadania położnej w przygotowaniu psychofizycznym pacjentki do badań oraz zabiegów diagnostycznych i operacyjnych. Rola i zadania położnej w pielęgnacji po operacjach ginekologicznych. Metody operacyjne w ginekologii. Standardy postępowania w ginekologii. Badanie kliniczne w ginekologii. Metody pobierania i sposoby postępowania z materiałem do

badań. Interpretacja wyników. Badanie ekosystemu pochwy. Cytodiagnostyka, kolposkopia, badanie patomorfologiczne. Diagnostyka endokrynologiczna. Badania biochemiczne. Badania serologiczne. Laparoscopia, histeroscopia, histerosalpingografia. Densytometria. Samobadanie piersi, mammografia, sonomammografia.

Epidemiologia i etiopatogeneza chorób nowotworowych narządów płciowych żeńskich i sutka. Nowotwory łagodne narządów płciowych oraz sutka. Udział położnej w profilaktyce, diagnostyce i terapii nowotworów narządów płciowych żeńskich i sutka. Chemioterapia nowotworów. Opieka nad kobietą z nowotworem narządów płciowych – specyfika pielęgnowania przed i po terapii. Radioterapia – rodzaje, wskazania i opieka nad chorym leczonym radioterapią. Mastektomia – pielęgnowanie przed i po operacji. Grupy wsparcia. Opieka nad chorą w terminalnej fazie choroby nowotworowej. Udział położnej w terapii bólu. *Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje:* przygotowania rodziny do funkcji prokreacyjnej i do rodzicielstwa; sprawowania opieki nad dzieckiem, dziewczynką w okresie dojrzewania oraz kobietą w okresie dojrzałości płciowej, przekwitania i senu; współuczestniczenia w rozpoznawaniu zaburzeń i patologii seksualnych; uczestniczenia w diagnozowaniu i leczeniu niepłodności małżeńskiej; sprawowania opieki nad pacjentką chorą ginekologicznie, leczoną zachowawczo i operacyjnie; identyfikowania wskazań, przeciwwskazań, sposobów wykonania i ryzyka związanego z wykonywaniem inwazyjnych badań diagnostycznych, badań biochemicznych oraz badań hormonalnych i genetycznych w ginekologii; interpretowania wyników badań; sprawowania opieki przed, w trakcie i po badaniach; podejmowania działań profilaktycznych schorzeń ginekologicznych; prowadzenia edukacji onkologicznej, rozpoznawania wczesnych objawów nowotworów i stanów przedrakowych; rozpoznawania powikłań po leczeniu przeciwnowotworowym; zapobiegania powikłaniom i leczenia powikłań; sprawowania opieki nad kobietą z chorobą nowotworową podczas leczenia różnymi metodami; sprawowania opieki w terminalnej fazie choroby nowotworowej.

8. Kształcenie w zakresie neonatologii i opieki neonatologicznej

Treści kształcenia: Czynniki warunkujące prawidłowy rozwój prenatalny i postnatalny. Specyfika opieki pielęgniarzkiej nad noworodkiem. Charakterystyka noworodków uwzględniająca wiek płodowy i urodzeniową masę ciała. Stany przejściowe okresu noworodkowego. Testy przesiewowe. Szczepienia w okresie noworodkowym. Noworodek dojrzały i niedojrzały. Metoda kangura. Noworodek z hipotrofią. Patologia okresu noworodkowego. Postępowanie z noworodkiem z urazem okołoporodowym. Monitorowanie stanu noworodka. Transport noworodka. Epidemiologia i etiologia zakażeń w oddziałach noworodkowych. Zapobieganie zakażeniom w oddziałach noworodkowych.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: postępowania z noworodkiem dojrzałym i niedojrzałym; oceny morfologicznej i neurologicznej noworodka; rozpoznawania stanów zagrożenia życia u noworodka i podjęcia resuscytacji; przygotowania rodziców do opieki nad dzieckiem.

9. Kształcenie w zakresie pediatrii i pielęgniarstwa pediatrycznego

Treści kształcenia: Specyfika opieki pielęgniarzkiej nad dzieckiem. Udział położnej w wybranych działaniach profilaktycznych. Ostre i przewlekłe zaburzenia w odżywianiu. Stany niedoborowe. Pielęgnowanie dzieci z wadami wrodzonymi. Przygotowanie dziecka do badań diagnostycznych. Opieka nad dzieckiem chorym i w oparzeniach. Stany niedoborowe – tężyczka, krzywica, niedokrwistości. Postępowanie z dziećmi w chorobach układu: oddechowego, pokarmowego, moczowego, sercowo-naczyniowego i dokrewnego. Postępowanie z dziećmi w przypadku oparzeń oraz chorób metabolicznych. Problemy pielęgnacyjne i psychospołeczne dzieci z porażeniem mózgowym. Problemy dziecka hospitalizowanego. Opieka terminalna nad dzieckiem.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: podejmowania działań prewencyjnych i profilaktycznych nad dzieckiem; podejmowania działań diagnostycznych, terapeutycznych i pielęgnacyjnych w przypadku dzieci w różnych stanach chorobowych; sprawowania opieki nad dzieckiem przewlekle chorym, niepełnosprawnym i chorym terminalnie; stosowania zasad racjonalnego żywienia w kontekście przyszłej kondycji zdrowotnej; komunikowania się z pacjentem w wieku rozwojowym; komunikowania się z rodziną pacjenta.

10. Kształcenie w zakresie chorób wewnętrznych

Treści kształcenia: Etiologia, patogenezą i obraz kliniczny chorób wewnętrznych. Metody diagnostyki i terapii chorób wewnętrznych. Pielęgnowanie chorych w schorzeniach układu oddechowego, pokarmowego, moczowego, sercowo-naczyniowego, krwiotwórczego i dokrewnego. Pielęgnowanie chorych z chorobami metabolicznymi i narządu ruchu.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: pielęgnowania chorych z chorobami narządów wewnętrznych zgodnie z obowiązującymi standardami i procedurami opieki pielęgniarskiej; diagnozowania stanu chorego; formułowania i rozwiązywania problemów opiekuńczych; dokumentowania stanu pacjenta.

11. Kształcenie w zakresie chirurgii

Treści kształcenia: Ostre choroby chirurgiczne. Przygotowanie chorego do zabiegu operacyjnego w trybie nagłym i planowym. Pielęgnowanie chorego po zabiegu operacyjnym. Zapobieganie powikłaniom pooperacyjnym. Powikłania zakrzepowo-zatorowe. Profilaktyka zakażeń chirurgicznych. Pielęgnowanie chorych po urazie klatki piersiowej i narządów jamy brzusznej. Leczenie operacyjne kobiet ciężarnych.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: organizowania opieki nad pacjentem pozostającym na oddziale chirurgicznym w różnych etapach leczenia; rozwiązywania problemów z zakresu pielęgniarstwa chirurgicznego w oparciu o dane merytoryczne; organizowania profilaktyki zakażeń, profilaktyki powikłań zakrzepowo-zatorowych, rehabilitacji oddechowej i profilaktyki przeciwdziałania odleżynom.

12. Kształcenie w zakresie psychiatrii

Treści kształcenia: Ustawodawstwo dotyczące ochrony zdrowia psychicznego. Zaburzenia psychiczne związane ze sferą prokreacji. Zaburzenia i choroby psychiczne w okresie ciąży. Depresje poporodowe. Psychozy poporodowe. Zespoły lękowe. Zaburzenia psychiczne w okresie klimakterium i senu.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: rozpoznawania zaburzeń psychicznych w okresie prokreacji i przekwitania; sprawowania opieki nad kobietą z zaburzeniami psychicznymi w okresie okołoporodowym.

13. Kształcenie w zakresie anestezjologii i stanów zagrożenia życia

Treści kształcenia: Pomoc doraźna. Zasady postępowania w przypadku: zatrzymania krążenia, wstrząsu oligowolemicznego, ostrej niewydolności oddechowej oraz ostrej niewydolności nerek. Intensywny nadzór bezprzyrządowy i przyrządowy. Udział położnej w intensywnej terapii i nadzorze w: ginekologii, położnictwie i neonatologii. Ból porodowy. Znieczulenie ciężarnej i rodzącej. Rodzaje znieczulenia – analgezja: dożylna, domięśniowa i wziewna, znieczulenie przewodowe.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: rozpoznawania stanów zagrożenia życia; podejmowania czynności ratujących życie; sprawowania intensywnego nadzoru bezprzyrządowego i przyrządowego; współuczestniczenia w analgezji i anestezji rodzącej.

14. Kształcenie w zakresie rehabilitacji w położnictwie, neonatologii i ginekologii

Treści kształcenia: Cele i zadania rehabilitacji kompleksowej. Rola i zadania położnej w procesie rehabilitacji. Fizjoterapia w ciąży, porodzie i połogu. Fizjoterapia w okresie noworodkowym. Kinezystymulacja w połogu fizjologicznym i po cięciu cesarskim. Fizjoprofilaktyka w ginekologii. Rehabilitacja po operacjach ginekologicznych. Rehabilitacja po mastektomii i operacjach odtwórczych.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: rozumienia znaczenia rehabilitacji kompleksowej w opiece medycznej (szpitalnej i ambulatoryjnej) osób czasowo lub trwale niepełnosprawnych; podejmowania działań rehabilitacyjnych w odniesieniu do podopiecznych w położnictwie, neonatologii i ginekologii.

15. Kształcenie w zakresie dietetyki

Treści kształcenia: Podstawy żywienia dietetycznego, rodzaje diet. Zróżnicowanie diet u dzieci i dorosłych. Żywienie człowieka w zdrowiu i chorobie. Dieta kobiety ciężarnej, karmiącej. Żywienie chorych ze zwiększonym katabolizmem.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: rozumienia znaczenia i roli podstawowych składników pokarmowych zawartych w pożywieniu; rozumienia konsekwencji wynikających z nieprawidłowego żywienia; dokonywania oceny sposobu żywienia i stanu odżywiania; planowania ilościowego i jakościowego składu diet u dzieci i dorosłych w zależności od stanu i sytuacji zdrowotnej.

16. Kształcenie w zakresie ratownictwa medycznego

Treści kształcenia: Organizacja i funkcjonowanie systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego w Polsce. Medycyna ratunkowa jako element systemu bezpieczeństwa publicznego. Akty prawne regulujące funkcjonowanie systemu Państwowego Ratownictwa Medycznego. Rola i zadania pielęgniarki w jednostkach ratownictwa medycznego – w szpitalnym oddziale ratunkowym oraz w zespole ratownictwa medycznego. Zakres medycznych działań ratowniczych podejmowanych przez pielęgniarki w systemie Państwowego Ratownictwa Medycznego. Stany zagrożenia życia – interwencje będące w zakresie kompetencji pielęgniarskich. Elementy medycyny katastrof. Fazy akcji ratunkowej. Organizowanie akcji ratunkowej. Modele i zasady współpracy międzynarodowej. Zarządzanie kryzysowe w katastrofach i klęskach żywiołowych. Prawa człowieka w sytuacjach nadzwyczajnych. Ocena stanu życia i zdrowia w miejscu katastrof, segregacja chorych, przygotowanie poszkodowanych do transportu, współpraca z jednostkami ratownictwa medycznego.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: organizowania pomocy przedszpitalnej w wypadkach masowych i katastrofach; udzielania i nadzorowania udzielania pierwszej pomocy poszkodowanym; współdziałania interdyscyplinarnego ze wszystkimi służbami i podmiotami uczestniczącymi w akcji ratunkowej; podejmowania decyzji według aktualnie obowiązujących standardów w zakresie ratownictwa medycznego.

17. Kształcenie w zakresie badań w położnictwie

Treści kształcenia: Przedmiot i cel badań. Metody i techniki badań. Zasady interpretacji danych empirycznych. Konstrukcja opracowań i projektów. Etapy postępowania badawczego. Prawa autorskie. Etyka w badaniach. Ochrona własności intelektualnej.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: formułowania celu badań; formułowania problemów i hipotez badawczych; doboru metod, technik i narzędzi badawczych; planowania i realizacji poszczególnych etapów procesu badawczego; opracowywania raportu z badań; wnioskowania w oparciu o wyniki badań.

18. Kształcenie w zakresie: 1) zakażeń szpitalnych, 2) języka migowego lub 3) zdrowia psychicznego

1) *Treści kształcenia:* Epidemiologia zakażeń szpitalnych – źródła i rezerwuary drobnoustrojów w środowisku szpitalnym, drogi szerzenia się zakażeń, zapobieganie i zwalczanie zakażeń szpitalnych. Kontrola zakażeń szpitalnych. Organizacja zespołów. Dezynfekcja jako element zapobiegania zakażeniom szpitalnym. Sterylizacja jako element zwalczania zakażeń szpitalnych. Zakażenia łożyska krwi, zakażenia uogólnione, szpitalne zapalenie płuc i dolnych dróg oddechowych, zakażenia dróg moczowych, zakażenia grzybicze. Monitorowanie zakażeń, analiza epidemiologiczna.

Badanie pacjenta przyjętego na oddział. Zasady pobierania materiału do badań bakteriologicznych – wydzieliny z drzewa oskrzelowego, moczu, krwi. Bakteriologiczna analiza bieżąca i okresowa.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: rozpoznawania i rejestracji zakażeń szpitalnych; analizy przyczyn występowania zakażeń szpitalnych; ochrony pacjentów, siebie i współpracowników przed zakażeniami.

2) *Treści kształcenia:* Język migowy w zakresie terminologii medycznej. Porozumiewanie się z osobą głuchoniemą. Znaki daktylograficzne – statyczne, dynamiczne, liczbowe, ideograficzne. Zbieranie informacji o pacjencie. Informowanie pacjenta o postępowaniu diagnostycznym. Podstawowe zabiegi pielęgnacyjne. Powiadamianie rodziny i wzywanie pomocy.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: nawiązywania kontaktu z osobą głuchoniemą; gromadzenia podstawowych informacji o stanie zdrowia pacjenta; informowania osoby głuchoniemej o proponowanych i podejmowanych działaniach medycznych.

3) *Treści kształcenia:* Zdrowie psychiczne jako funkcja rozwoju psychicznego. Konstrukcje osobowości – ich wpływ na zdrowe zachowanie. Emocje a zdrowe zachowanie. Efektywne komunikowanie a zdrowe zachowanie. Promocja zdrowia psychicznego.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: rozpoznawania potrzeb w zakresie zdrowia psychicznego; analizowania emocji własnych oraz emocji innych osób; konstruktywnego radzenia sobie ze stresem; propagowania zdrowego życia; podejmowania działań z zakresu promocji zdrowia psychicznego.

IV. PRAKTYKI

Miejscem praktyk powinny być: sale porodowe, oddziały położnicze, oddziały noworodkowe (położniczo-noworodkowe), oddziały patologii ciąży, oddziały ginekologiczne, oddziały onkologii ginekologicznej, oddziały internistyczne, oddziały pediatryczne (niemowlęce, patologii noworodka) – w szpitalach klinicznych, oddziały chirurgiczne, w jednostkach badawczo-rozwojowych, w wieloprofilowych szpitalach o zasięgu regionalnym, w ośrodkach położniczej oraz pielęgniarstwa opieki domowej i środowiskowej oraz w szkołach rodzenia.

W ramach praktyki student powinien realizować doskonalenie umiejętności obejmujące:

- poradnictwo dla kobiet ciężarnych, łącznie z przeprowadzeniem co najmniej 100 badań prenatalnych,
- sprawowanie nadzoru i opieki nad co najmniej 40 rodzającymi,
- przyjęcie 40 porodów, a w przypadku gdy liczba rodzących jest mniejsza – co najmniej 30 porodów pod warunkiem aktywnego udziału w 20 innych porodach,
- aktywny udział w porodzie z położenia miednicowego, a w przypadku gdy jest to niemożliwe asystowanie w warunkach symulowanych,
- wykonanie nacięcia krocza i zakładanie szwów,
- kontrolę i opiekę nad 40 kobietami, u których mogą wystąpić powikłania w trakcie ciąży, porodu i porożu,
- sprawowanie nadzoru i opieki nad co najmniej 40 ciężarnymi,
- sprawowanie nadzoru i opieki, łącznie z przeprowadzeniem badań nad 100 położnicami i zdrowymi noworodkami,
- prowadzenie obserwacji i sprawowanie opieki nad noworodkami niedonoszonymi, przenoszonymi – z niską masą urodzeniową – oraz chorymi,
- sprawowanie opieki nad kobietami z objawami patologicznymi – ginekologicznymi i położniczymi.

V. INNE WYMAGANIA

1. Programy nauczania powinny przewidywać zajęcia z zakresu wychowania fizycznego – w wymiarze 60 godzin, którym można przypisać do 2 punktów ECTS; języków obcych – w wymiarze 120 godzin, którym należy przypisać 5 punktów ECTS; technologii informacyjnej – w wymiarze 30 godzin, którym należy przypisać 2 punkty ECTS. Treści kształcenia w zakresie technologii informacyjnej: podstawy technik informatycznych, przetwarzanie tekstów, arkusze kalkulacyjne, bazy danych, grafika menedżerska i/lub prezentacyjna, usługi w sieciach informatycznych, pozyskiwanie i przetwarzanie informacji – powinny stanowić co najmniej odpowiednio dobrany podzbiór informacji zawartych w modułach wymaganych do uzyskania Europejskiego Certyfikatu Umiejętności Komputerowych (ECDL – European Computer Driving Licence).
2. Programy nauczania powinny obejmować, co najmniej jeden z zakresów kształcenia wyszczególnionych w punkcie 18 treści kierunkowych.
3. Egzamin dyplomowy, po złożeniu pracy dyplomowej, powinien obejmować sprawdzenie zasobu wiedzy i umiejętności praktycznych.
4. Uczelnia może realizować program bez udziału nauczyciela akademickiego w grupie treści podstawowych po 15 godzin i w grupie treści kierunkowych po 30 godzin z każdego zakresu.

ZALECENIA

Wskazana jest znajomość języka angielskiego.

B. STUDIA DRUGIEGO STOPNIA

I. WYMAGANIA OGÓLNE

Studia drugiego stopnia trwają nie krócej niż 4 semestry. Liczba godzin zajęć nie powinna być mniejsza niż 1300. Liczba punktów ECTS nie powinna być mniejsza niż 120.

II. KWALIFIKACJE ABSOLWENTA

Absolwent posiada zaawansowaną wiedzę z zakresu położnictwa. Posiada umiejętności: organizowania i nadzorowania opieki położniczo-ginekologicznej i pielęgniarstwa; wdrażania do praktyki najnowszej wiedzy; współpracy z członkami zespołu w zakresie doskonalenia jakości opieki; podnoszenia jakości opieki położniczo-ginekologicznej; wdrażania nowych metod, technik i rozwiązań organizacyjnych oraz wyznaczania obszarów podejmowania badań. Absolwent jest przygotowany do pracy w: publicznych i niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej; administracji państwowej i samorządowej oraz w szkolnictwie – po ukończeniu specjalności nauczycielskiej (zgodnie ze standardami kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela). Absolwent ma ukształtowane nawyki ustawicznego kształcenia i rozwoju zawodowego oraz jest przygotowany do podejmowania wyzwań badawczych i podjęcia studiów trzeciego stopnia (doktoranckich).

III. RAMOWE TREŚCI KSZTAŁCENIA

1. GRUPY TREŚCI KSZTAŁCENIA, MINIMALNA LICZBA GODZIN ZAJĘĆ ZORGANIZOWANYCH ORAZ MINIMALNA LICZBA PUNKTÓW ECTS

	Godziny	ECTS
A. GRUPA TREŚCI PODSTAWOWYCH	45	4
B. GRUPA TREŚCI KIERUNKOWYCH	285	22
Razem	330	26

2. SKŁADNIKI TREŚCI KSZTAŁCENIA W GRUPACH, MINIMALNA LICZBA GODZIN ZAJĘĆ ZORGANIZOWANYCH ORAZ MINIMALNA LICZBA PUNKTÓW ECTS

	Godziny	ECTS
A. GRUPA TREŚCI PODSTAWOWYCH	45	4
Treści kształcenia w zakresie:		
1. Psychoterapii	30	
2. Nowoczesnych technik diagnostycznych	15	
B. GRUPA TREŚCI KIERUNKOWYCH	285	22
Treści kształcenia w zakresie:		
1. Filozofii i teorii opieki położniczej	30	
2. Przepisów dotyczących zawodu położnej – wymogów europejskich	30	
3. Diagnostyki ultrasonograficznej w położnictwie i ginekologii	30	
4. Opieki specjalistycznej w położnictwie, neonatologii i ginekologii	120	
5. Intensywnego nadzoru położniczego	30	
6. Zarządzania w położnictwie	45	

3. TREŚCI I EFEKTY KSZTAŁCENIA

A. GRUPA TREŚCI PODSTAWOWYCH

1. Kształcenie w zakresie psychoterapii

Treści kształcenia: Psychoterapia specjalistyczna, kwalifikowana i podstawowa. Modele pomocy psychologicznej. Czynniki terapeutyczne. Podstawowe interwencje terapeutyczne. Relacja terapeutyczna w opiece pielęgniarskiej – cechy i funkcje, problem przeniesienia i przeciwprzeniesienia. Zasady zapobiegania jatrogenii. Indywidualne uwarunkowania relacji – analiza własnych doświadczeń.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: rozumienia idei psychoterapii; wykorzystywania wiedzy psychoterapeutycznej w sprawowaniu opieki nad podopiecznymi; oceny znaczenia i złożoności problemów psychoterapii; efektywnego komunikowania się w zespole interdyscyplinarnym.

2. Kształcenie w zakresie nowoczesnych technik diagnostycznych

Treści kształcenia: Nowoczesne techniki obrazowania – rodzaje, wskazania oraz użyteczność w diagnozie chorego. Przygotowanie chorego do diagnostyki i badań diagnostycznych. Opieka nad chorym po badaniu.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: identyfikowania nowoczesnych technik obrazowania; przygotowania chorego do diagnostyki; rozpoznawania powikłań po badaniach diagnostycznych.

B. GRUPA TREŚCI KIERUNKOWYCH

1. Kształcenie w zakresie filozofii i teorii opieki położniczej

Treści kształcenia: Klasyfikacja teorii, koncepcji i modeli opieki – znaczenie dla rozwoju zawodu położnej. Współczesne modele organizowania opieki położniczej i pracy położnej – model relacji międzyludzkich, teorie systemów.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: dostrzegania rozwoju opieki położniczej/pielęgniarskiej; rozumienia teorii, modeli i koncepcji opieki położniczej/pielęgniarskiej; wyboru teorii/modeli opieki adekwatnie do indywidualnej sytuacji podopiecznych; stosowania teorii/modeli w działaniach praktycznych.

2. Kształcenie w zakresie przepisów dotyczących zawodu położnej – wymogów europejskich

Treści kształcenia: Zawód położnej w świetle przepisów Unii Europejskiej. Współczesne kierunki organizowania opieki położniczej w Polsce i w krajach Wspólnoty Europejskiej. System opieki położniczej w wybranych krajach europejskich i w Stanach Zjednoczonych. Stan badań w zakresie opieki położniczej, neonatologicznej i ginekologicznej. Praktyka położnicza oparta na dowodach (Evidence Based Practice). Kształcenie i kwalifikacja zawodowych położnych w Polsce i w Unii Europejskiej. Międzynarodowe standardy kształcenia położnych. Organizacje położnicze krajowe i zagraniczne.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: rozumienia i interpretowania podstawowych przepisów i norm prawnych regulujących profesjonalną działalność położnej; porównywania profesjonalnej działalności położnej w Polsce z profesjonalną działalnością położnych w krajach europejskich; rozumienia systemu opieki położniczej, systemu kształcenia położnych i systemu badań w zakresie położnictwa; rozpoznawania roli stowarzyszeń krajowych i międzynarodowych w ustalaniu statusu położnych.

3. Kształcenie w zakresie diagnostyki ultrasonograficznej w położnictwie i ginekologii

Treści kształcenia: Podstawy fizyczne i techniczne oraz artefakty badań ultrasonograficznych. Ultrasonografia jamy brzusznej. Ultrasonografia śródoperacyjna. Ultrasonografia wykonywana poprzez krocze i przedsionek pochwy. Ultrasonografia przezpochwowa.

Przezpochwowa ultrasonografia dopplerowska – techniki kolorowego dopplera oraz fali pulsacyjnej. Trójwymiarowa ultrasonografia przezpochwowa. Ultrasonografia przezodbytnicza. Ultrasonografia w opiece przedporodowej.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: posługiwania się specjalistycznym nazewnictwem stosowanym w ultrasonograficznej diagnostyce w położnictwie i ginekologii; przygotowywania kobiety do badania ultrasonograficznego; interpretowania wyników badań ultrasonograficznych w diagnostyce perinatologicznej i ginekologicznej.

4. Kształcenie w zakresie opieki specjalistycznej w położnictwie, neonatologii i ginekologii

Treści kształcenia: Opieka nad chorą z zaburzeniami metabolicznymi i endokrynologicznymi, chorobami układu krążenia i naczyń krwionośnych, chorobami układu oddechowego, chorobami układu nerwowego i zaburzeniami psychicznymi – diagnostyka, terapia, pielęgnacja i przygotowanie do samoopieki. Opieka paliatywna. Opieka nad dzieckiem z zaburzeniami zdrowia we wczesnym okresie poporodowym. Wsparcie chorego i jego rodziny w chorobie przewlekłej.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: sprawowania opieki nad kobietą ze współistniejącymi chorobami i zaburzeniami układowymi; postępowania diagnostyczno-terapeutycznego i pielęgnacyjnego nad dzieckiem z zaburzeniami zdrowia we wczesnym okresie poporodowym; przygotowywania chorego do samoopieki; wspierania chorego i jego rodziny w zależności od potrzeb i oczekiwań.

5. Kształcenie w zakresie intensywnego nadzoru położniczego

Treści kształcenia: Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne (Advanced Cardiovascular Life Support). Problemy etyczne w opiece nad krytycznie chorym. Opieka nad chorym w intensywnej opiece położniczej i neonatologicznej. Opieka nad chorym z urazem wielonarządowym i w przebiegu śpiączki.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: doboru i stosowania zaawansowanych zabiegów resuscytacyjnych w stanach zagrożenia życia; rozumienia problemów etycznych w opiece nad krytycznie chorymi; przygotowywania chorego do badań diagnostycznych w intensywnej terapii; sprawowania opieki nad chorym z urazem wielonarządowym i w stanie śpiączki.

6. Kształcenie w zakresie zarządzania w położnictwie

Treści kształcenia: Proces decyzyjny. Funkcje kierownicze. Style zarządzania. Doskonalenie organizacji pracy: zarządzanie strategiczne – zarządzanie zmianą, zarządzanie jakością pracy. Szacowanie zapotrzebowania na opiekę pielęgniarstwa i położniczą oraz liczebności kadr pielęgniarstwa i położniczych. Nabór i dobór pracowników. Programowanie adaptacji społeczno-zawodowej. Rozwój pracowników, doskonalenie, kariera zawodowa. Motywowanie, ocena pracy. Ergonomiczna analiza pracy. Usprawnianie metod pracy w ochronie zdrowia. Zarządzanie jakością. Zapobieganie przeciążeniom, chorobom zawodowym i wypadkom w pracy. Usprawnianie pracy. Finansowanie opieki zdrowotnej. Planowanie budżetu i monitoring usług zdrowotnych. Analizy finansowe i ekonomiczne. Marketing usług zdrowotnych.

Efekty kształcenia – umiejętności i kompetencje: wykorzystywania różnych metod i technik zarządzania; organizowania stanowiska pracy zgodnie z zasadami ergonomii i obowiązującymi przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy; planowania i organizowania pracy własnej i członków zespołu; usprawniania procesu pracy; samodzielnego podejmowania decyzji; oceny wykonywanej pracy w aspekcie bezpieczeństwa i jakości opieki; wykorzystywania elementów marketingu usług pielęgniarstwa i położniczych;

wyceny kosztów usług medycznych; formułowania misji i strategii dla podsystemu pielęgniarstwa; formułowania założeń polityki kadrowej oraz planu zatrudniania położnych odpowiednio do strategii i zapotrzebowania pacjentów na opiekę; kierowania rozwojem kadr pielęgniarzkich; opracowywania systemu oceniania i motywowania pracowników.

IV. PRAKTYKI

Nieodłącznym elementem kształcenia są praktyki. Miejscem odbywania praktyki powinny być specjalistyczne zakłady opieki zdrowotnej. Praktyki powinny trwać nie krócej niż 4 tygodnie.

V. INNE WYMAGANIA

1. Kształcenie na drugim stopniu mogą podjąć osoby, które ukończyły studia pierwszego stopnia na kierunku położnictwo.
2. Za przygotowanie pracy magisterskiej i przygotowanie do egzaminu dyplomowego student otrzymuje 20 punktów ECTS.